

אורח נטה ללוד

(המשך)

חביב עליו על האדם שיהא אהוב על כל אדם. אבל אני וויתרתי על מדה זו. תדע לך שכן, שהרי רב העיר דיבר בגנותי מפני שלא הלכתי להקביל פניו, ואף על פי כן איני הולך אצלו. איני אומר שאילו הלכתי אצלו היה מספר בשבחי, אבל היה מראה לי חיבה. כיוצא בו גבריאל סמוטני. אותו גבריאל סמוטני מוכר מספוא מיקורי העיר, עשה לו מגילת יוחסין עד לדוד המלך. פעם אחת עברתי על פתח חנותו קראני והראה לי את כתב יחוסי. הצצתי וראיתי שהוא מתייחס על רב האי גאון. אמרתי לו רב האי לא היו לו לא בנים ולא בנות. התחיל עוין אותי. והרי אם אומר לו טעות היתה עמי, מצאתי בכתבי הגניזה שגולד לו לרב האי בן בזקנותו מיד גבריאל סמוטני נהפך לי מאויב לאוהב. אבל אני איני עושה כן. כך דרכו של אותו אדם, את שיכול לקבל בנחת מותר עליו ואת שאינו יכול לקבל בנחת רץ אחריו.

אף על פי שביקשתי קורבתו של ירוחם לא עשיתי מעשה להתקרב אצלו, חוץ מאמירת שלום. פעם אחת עברתי עליו ולא אמרתי לו שלום, מפני שהייתי טרוד בצרת המפתח ולא השגחתי באותו בחור.

לאחר שנתרחקתי ממנו קצת החזרתי את ראשי וראיתי שהוא פושט צווארו דרך רגליו ומביט בי.

חזרתי אצלו ואמרתי לו שמע מה שאומר לך, אתה עושה את עצמך כאילו אתה מואס בי ובאמת אתה מבקש קורבתו. שפא כדאי לצייר מה טעם אתה נוהג כך.

שתק ולא אמר כלום.

אמרתי לו עכשיו אתה שומק נאחז בן מצטעני שנתתי לך

פתחון פה לדבר ולא דיברת. לא כך יקירי? ובכן התר לשונך ואמור מה טעם אתה נוהג כך?

ענה ירוחם ואמר מפני שאתה תחילה וראש לכל צרותי וכל הצרות שבאו אחריהן על ידך באו.

אמרתי לו כיצד ותפרשו הדברים הללו, והלא עד שלא באתי לכאן לא ראינו זה את זה, שהרי אני עליתי לארץ ישראל בזמן שהיית תינוק, או אולי עדיין לא היית בעולם באותו פרק, ואתה אומר שאני תחילת צרותיך ואני הגורם לכל הצרות שבאו אחריהן.

אמר ירוחם אמת נכון הדבר, באותו פרק שיצאת מכאן עדיין לא נולדתי אני.

שחקתי בפניו ואמרתי רואה אתה שאין לך כל סיבה לתלות ענייניך בי. כל שכן לייחס לי כל הצרות שבאו עליך כאילו באו על ידי.

אמר ירוחם כך אתה אומר, אין כל סיבה לתלות ענייני בך. אמרתי לו כך אמרתי אני ודברך מסייעים אותי. לא כך אמרת בזמן שעליתי אני לארץ ישראל עדיין לא היית אתה קיים, אם כן כיצד ותפרשו הדברים?

אמר ירוחם יציאתך לארץ ישראל היא שגרמה לי למה שגרמה. אמרתי לו כיצד, ידידי, כיצד? הקולר שתלה עליו התליין את הנידון מתנדנד קצת, נראה הדבר שאינו מרוצה מכל הכבוד הזה.

אמר ירוחם מיד אפרש לך.

אמרתי לו פרט דבריד ידידי, איני אדם סקרן, אבל בכונן זה רשאי אני לעשות עצמי סקרן. מה זה ירוחם, אתה מביט בי כאילו הינני אולי לך בחלום.

אמר ירוחם כשהייתי תינוק שמעתי מספרים עליך דברים הרבה.

אמרתי לו לא עלה על לבי שאנשי עירי הסיחו בי, לא מפני שאני ענוותן, אלא משנערת עפרה של עירי מרגלי נתאמצתי להסירה מלבי. ובכן, מה שמעת מספרים עלי.

אמר ירוחם שמעתי שבחור אחד היה כאן, משונה משאר חבריו. לא טוב מהם, אדרבא בכמה בחינות גרוע מהם, יום אחד נתעלם מן העיר. סבורים היו שהוא מחביא עצמו כדרכו ביער, כיון שעברו כמה ימים שאלו את אביו היכן בנך. אמר עלה לארץ ישראל.

אמרתי לו לירוחם כלום יש כאן מי שאומר שלא עשיתי כהגון שעליתי לארץ ישראל, או שמא אומר אתה שלא עשיתי יפה. חייך שלא גנבתי מבית יראתם וברחתני, גפשי חשקה לעלות לארץ ישראל ונתן לי אבא זכרונו לברכה הוצאות הדרך ועליתי חייך, מעות כשרות נתן לי אבא. אם כן מה רע עשיתי שעלוחתי?

אמר ירוחם מה רע עשיתו אדרבא יפה עשית, שהרי הצלחת וקנית לך שם טוב. אבל...

אבל זה מה?

אמר ירוחם אבל לי גרמת רעה, רעה גדולה גרמת לי. כיצד גרמת לך רעה?

אמר ירוחם עד שלא עלית לארץ ישראל לא היתה לה לארץ ישראל בעירנו מציאות של כלום. את הציונים הרי מכיר אתה בנעריהם ובנעיותם. כל עמדתה של ארץ ישראל אינו אצלם אלא ענין שמתקבלים עליו לעשות נשפים ולמכור שקלים. אבל מיום שעלית לארץ ישראל נעשתה ארץ ישראל דבר שבמוחש, שהרי אחד מבינינו עלה לשם. לימים כשהגעתי

לכלל דעת נתתי את ארץ ישראל על לבי, לא זו של ציוני עירנו אלא זו שלך. עד שכל העולם לא היה שוה בעיני כגרגיר קטן של עפרה.

אמרתי אני לירוחם אם כן הרי הרווחת על ידי.

אמר ירוחם כך הייתי סבור אף אני, לפיכך נמשכתי אחריך, שאתה וארץ ישראל נעשיתם לי חטיבה אחת. הייתי אומר הריני עולה לארץ ישראל ונכנס אצלך ואומר לך בן עירך אני ובכוחך עליתי אף אני. מיד אתה נוטל את ידי בידך ומביט בי בחיבה, ואני רואה שיש לי את בארץ ישראל, ואתה מוציא תפוח זהב ומחלקו לשנים ואתה אומר לי טול ואכול. הרבה תפוחי זהב אכלתי שם בארץ, היו ימים שזה היה מווני היחידי, אף על פי כן חסר לי אותו פלג תפוח זהב שצפיתי לקבל מידך.

אמרתי לו לירוחם ולמה לא באת אצלי?

אמר ירוחם למה לא באתי אצלך? כלום היית שמוז כשהשתבחת לפני חברי בארץ שאני הולך אצלך אמרו לי אותו אדם יצא לחוצה לארץ.

נתאנחתי ואמרתי אמת נכון הדבר, אותם הימים הייתי דר בברלין.

אמר ירוחם אתה יושבת בברלין ונהנית מכל הטובות של יושבי כרכים ובלבנו אנו הכנסת ארסה של ארץ ישראל. שמתני פני בירוחם וצעקתי ארס אתה קורא לחיבת הארץ, איני רוצה לפלפל עמך, אבל אמור לי בבקשה ממך, מה הייתי צריך לעשות לפי דעתך.

הבט בי ירוחם בנחת ואמר נענימת למות אדוני, למות. אמרתי לו קצת בחיי?

נעני יבוא!